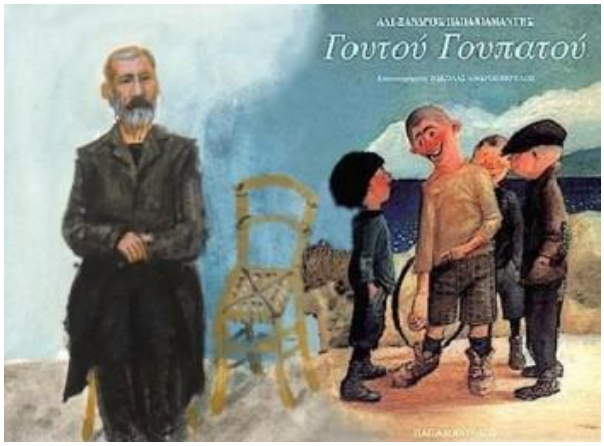
Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη – Διήγημα «Γουτού Γουπατού»



https://www.openbook.gr/goutou-goupatou/

https://www.youtube.com/watch?v=-HED2I_5ozk

https://www.openbook.gr/goytou-goypatou/

https://www.youtube.com/watch?v=PjR3kak1eVc

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

https://papadiamantis.net/pdf/protaseis_didaskalias/servini_goutou_goupatou.pdf?0.08336732489988208

Το διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη *Γουτού Γουπατού* δημοσιεύτηκε την Πρωτοχρονιά του 1899 στην εφημερίδα *Ακρόπολις*.

Τον επετροβολούσαν οι μάγκες της αγοράς, τον εχλεύαζον τα κορίτσια της γειτονιάς, τον εφοβούντο τα νήπια και τα βρέφη. Τον έλεγαν κοινώς «ο Ταπόης» ή ο Μανόλης το «Ταπόι».

— Ο Ταπόης! Να, ο Ταπόης έρχεται...

Φόβος και τρόμος εκολλούσε τα άκακα βρέφη εις το άκουσμα του ονόματος τούτου. Η νεολαία του χωρίου, οι θαμώνες των μαγαζιών και των καφενείων, δεν έπαυαν ποτέ να τον πειράζουν.

— Είσ' ένα χταπόδι, καημένε Μανολιό, είσαι χταπόδι.

Κι εκείνος, με την γλώσσαν του την δεμένην δια γλωσσοδέτου μέχρι της ρίζης των οδόντων, απήντα·

— Ναι, είμι Ταπόι!... Ισύ είσι ταπόι. (Ναι, είμαι χταπόδι, εσύ είσαι χταπόδι).

Είχε φίλους τόσον ολίγους και τόσον αμέτρητους εχθρούς, εις μέρος τόσον ολιγάνθρωπον! Κάποτε φιλάνθρωπος ή διακριτικός τις τον υπερήσπιζεν εναντίον της επιθέσεως των αγυιοπαίδων. Εις εκείνον εγίνετο σκλάβος ισόβιος, κι εξετέλει δι' αυτόν διακονήματα προθύμως, μετά βίας δεχόμενος φίλεμα ή κέρασμα. Προς όλους τους άλλους δεν υπήρχε φιλία, ούτε σπονδή.

Μόνον την μητέρα του είχεν εις τον κόσμον. Εκείνη τον επόνει, τον ηγάπα περιπαθώς, και αυτός την ελάτρευεν· αδελφήν δεν είχεν. Ο ένας αδελφός του είχε χαθή εις την Αμερικήν προ χρόνων και δεν ηκούσθη. Ο άλλος, χασομέρης, άχρηστος, ως μόνον επάγγελμα είχε το να πηγαίνη κάθε χρόνον μέσα εις την μεγάλην στερεάν, εκεί όπου υπήρχον άφθονα θέρη, και να κάμνει το έργον της σβάρνας· ήτο δε η σβάρνα βαρεία σανίς, την οποίαν έσυρον άλογα ή βόδια εις το αλώνι· και αυτός εκάθητο επάνω εις την σανίδα, έμψυχον βάρος, δια να γίνεται τέλειον το αλώνισμα· εκεί είχεν αποθάνει. Ο τρίτος εγύριζε ναυτικός εις τα ξένα. Ο Μανόλης άλλην στοργήν δεν είχεν εις τον κόσμον από την μητέρα του. Αύτη ήτο ήδη γραία, και αυτός είχε μεγαλώσει πολύ.

Οι ολίγοι φίλοι του, εκείνοι οίτινες συνεπάθουν προς αυτόν εν τη αγορά, τον είχον ακούσει επανειλημμένως ν' απειλή και να λέγη με την γλώσσαν του την νηπιώδη·

— Τάνι Γιά πετάνι γω πιγώ μέτα Μπούτι! (Σαν πεθάνη η Γριά, θα πέσω εγώ να πνιγώ μες στο Μπούρτζι.)

Εθεώρει τον εαυτόν του ως άχρηστον. Εξαιρουμένης της γλώσσης το ήμισυ του ανθρώπου ήτο υγιές. Ο δεξιός πους εσύρετο κατόπιν του αριστερού· δεν εκινείτο ελευθέρως. Η δεξιά χειρ, αν και χονδρή και δυσανάλογος, και σχεδόν παράλυτος φαινομένη, είχε τεραστίαν ρώμην. Ωμοίαζε με μάγγανον ή με οδόντας ταυροσκύλου. Δια να δράξη έν πράγμα, συνήθως βραχίονα ή πλάτην κανενός παιδίου οχληρού, εχρειάζετο κόπον· έπρεπε να την βοηθήση η άλλη χειρ, να ψαύση δηλαδή τον γρόνθον της δεξιάς, και να τον διευθύνη· αφού όμως άπαξ έδραττε το αντικείμενον, η τεραστία χειρ δεν το άφηνε πλέον, σχεδόν και αν ήθελε να το αφήση. Αλλοίμονον τότε εις τον βραχίονα, εις την ωμοπλάτην, αλλοίμονον εις την κεφαλήν του αυθάδους. Ήτο χωλός και κυλλός και μογιλάλος. Ήτο ο Μανωλιός το ταπόι.

Τέσσαρες ή πέντε άνθρωποι εγνώριζον καλώς την γλώσσαν του εις όλον το χωρίον. Ούτοι εκαλούντο, καθώς τους είχεν

ονοματίσει ο ίδιος, ο Γωμέος, ο Ιαγιώτας και ο Παπαγάς. Τα καθαυτό ονόματά των ήσαν Λαμιαίος και Μιχαλιός και Παπαγιάννης. Αλλά πώς εκ του Μιχαλιός, εσχημάτισε το Παγιώτας; Άπορον. Σπανίως προσέθετε συλλαβήν ή μετέθετε τον τόνον. Η φθογγολογία του ήτο περιεργοτάτη, και εν αυτή επλεόναζον τα λαρυγγόφωνα, ως και τα σκληρά και ψιλά εκ των αφώνων. Γατί ονόμαζε το γατί, γατί το γιατί, γατί το χαρτί.

Αλλ' έξαφνα μίαν ημέραν εξέφερε φράσιν εν η υπήρχεν η λέξις αύτη, πλην δεν έβγαινε νόημα ούτε ως γατί, ούτε ως γιατί, ούτε ως χαρτί. Η φράσις ήτο:

«Πότε τη Γουτού, Γουπατού, μαμ γατί»· (Πότε ναρθή του Χριστού, τ' Αι-Βασιλειού, να φάμε...). Καταρχάς οι τρεις γνώσται της γλώσσης ενόμισαν, ότι απεκάλει μυκτηριστικώς γατιά τα κρέατα τα οποία επωλούσαν οι κρεοπώλαι του χωρίου. Οι τρεις προειρημένοι, και μάλιστα ο Παγιώτας, ήσαν δυνατοί εις την γλώσσαν του, και την ωμίλουν οι ίδιοι. Αλλ' όταν προσέτρεξαν εις τα ανώτερα φώτα του κυρ Γιωργή του Δαυκιώτη, διευθυντού του μεγάλου καφενείου, όστις ήτο και ο επίσημος προστάτης του Ταπόη, και οιονεί επίτιμος καθηγητής της ιδιαιτέρας γλώσσης, χωρίς να την ομιλή ο ίδιος, ούτος απεφάνθη ότι τοιαύτη πικρά ειρωνεία δεν θα ήρμοζεν εις τα αισθήματα του πτωχού του Μανόλη, αλλ' ότι ίσως ωνόμαζεν απλώς «γατί» και το κατσίκι και το αρνί. Ως τόσον το πράγμα έμεινεν αμφίβολον άχρι της ώρας ταύτης.

Επερίμενε πράγματι ανυπομόνως πότε νάρθη του Χριστού, τ' Αι-Βασιλειού, και άμα έμβαινε το Σαρανταήμερον, όπισθεν της θύρας του καφενείου του κυρ- Γιωργή, εσημείωνεν ιδιοχείρως, με έν τεμάχιον κιμωλίας, τόσες γιώτες, όσας ημέρας έχει η Σαρακοστή και κάθε πρωί, πριν του δώση ο Γιωργής τσιγάρον να καπνίση, ή καφέν να πίη, έσπευδε να σβύση μίαν ιώτα, και τας έβλεπε με χαράν να ολιγοστεύουν. Πλην οι μοσχομάγκες της αγοράς, λαθραίως, επήγαιναν κι έγραφαν άλλες τόσες γιώτες, όσες είχε σβήσει εκείνος, κι έτσι η Σαρακοστή εφαίνετο ότι δεν θα είχε ποτέ τελειωμόν.

Ο Άι- Νικόλας είχεν ασπρίσει ήδη τα γένια του προ ημερών, και ήτον η σειρά του Αγίου Σπυρίδωνος ν' ασπρίση τα ιδικά του· δεν έμενον πλέον, ειμή δώδεκα ημέραι έως τα Χριστούγεννα.

— Έχουμε χαβά ακόμα, βρε χταπόδι! του εφώναζεν ο Νικολός ο Μπαχουλάς· εικοσιδυό μέρες ακόμα θέλουμε.

— Ναι, ταπόι! εψέλλιζεν ο Μανόλης· το κότι, κότα τύ. (Να μαζώξης τη γλώσσα σου συ).

— Σε γελούν, βρε Μανιέ, δώδεκα μέρες ακόμα, τον επαρηγόρει ο Γιωργής.

Και ήρχετο η καρδιά του Μανόλη στον τόπον της. Είχεν αναλάβει μίαν υποχρέωσιν δια τας εορτάς. Επρόκειτο να συνοδεύη μερικά εκ των παιδιών της κάτω γειτονιάς, όσα ήσαν τέκνα ή ανεψίδια φίλων και προστατών του, όταν θ' ανήρχοντο προς τα επάνω, αφ' εσπέρας της παραμονής των Χριστουγέννων, ως και του Αγίου Βασιλείου και των Φώτων, ανά δύο και τρία, δια να τραγουδήσουν τα χαρμόσυνα τραγούδια εις τα σπίτια και εις τα μαγαζιά της επάνω ενορίας. Διότι δεν θα ετόλμων ποτέ να ανέλθουν μοναχά των εκεί επάνω.

Όλα τα παιδία του χωρίου ήσαν διηρημένα εις δύο μεγάλα πάνοπλα στρατόπεδα. Αι εχθροπραξίαι ήρχιζον από το φθινόπωρον, διήρκουν καθ' όλον τον χειμώνα, εξηκολούθουν την άνοιξιν, και δεν έπαυον το θέρος ,ειμή εφ' όσον μετεφέροντο εις τον ελεύθερον κάμπον, όπου εκοκκίνιζον άωρα και ημωδίαζον τους οδόντας προκλητικά τα μήλα, τα κεράσια, τα απίδια, και ύστερον τα σταφύλια. Ο επίσημος πετροπόλεμος διεξήγετο ιδίως την Κυριακήν των Βαΐων, αλλ' όμως ο πετροπόλεμος ο καθημερινός ποτέ δεν εκόπαζε μεταξύ των δύο φουσάτων.

Εις την επάνω ενορίαν, εκεί άνωθεν του Βράχου, εβασίλευεν ο φοβερός Τσηλότατος. Ήτο υψηλός, όσον και ο βράχος, εφ' ου είχε τον θρόνον του, σγουρομάλλης, ακτένιστος, ξεσκούφωτος, ξυπόλυτος, και αποτρόπαιος. Ήτο αυτός ο ανεγνωρισμένος αρχηγός των μαγκών της Άνω Ενορίας και όλου του χωρίου. Τα δύο ποδάρια του ήσαν χονδρά, μελαψά κα πλατέα, ως δύο κατάρτια. Εφόρει παρδαλήν φανέλαν, ήτις ήτο άμα το υποκάμισον και το επανωφόρι του, και κοντόν πανταλόνι, χειμώνα και θέρος. Άδειαν δεν είχε, παιδί ή νέος ή γέρος να περάση απ' εκεί σιμά εις τον βράχον, εξουσίαν δεν είχε γριά ή νέα να πάγη εις την βρύσιν με την στάμναν της. Ήτο ως δεκαεπτά ετών και ήτο φοβερός σκιάς ήδη. Εφορολόγει τας γραίας, τας οικοκυράς, τας πτωχάς χήρας. Αν δεν του έδιδε μερδικό από τα φουρνιάτικα η Γαρουφαλιά, η φουρναρού, δεν της επέτρεπε να ψήσει τα ψωμιά. Έβαλλε φωτιά εις τα κλαδιά και τα έκαιεν, εις το προαύλιον του φούρνου· εφώναζε τ' άλλα τα παιδιά, να πηδήσουν εκ τρίτου απ' επάνω από την λαμπήν της φωτιάς, ως να ήτο ήδη τ' Άι-Γιαννιού στο Λιοτρόπι. Από την μίαν γειτόνισσαν απήτει να του φέρη τυρόπιταν που να πλέη στο βούτυρο, δια να φάγη, από την άλλην λαδόπιταν με λάδι πολύ, ή καμμίαν γριά (μεγάλην τηγανίταν, ίσην με το τηγάνι), από την άλλην τυλιχτό (είδος κολοκυθόπιττας) ή μπομπότα με πολύ πολύ μέλι.

Είχεν ακούσει τους παλαιούς μύθους δια τα θεριά, τα οποία εφώλευαν σιμά εις την βρύσιν, από την οποίαν υδρεύετο το χωρίον. Εάν επέζη ώστε να γίνη είκοσιν ετών, εμελέτα να επιβάλη εις τους κατοίκους, ως ετήσιον φόρον, ένα κορίτσι τουλάχιστον. Και ο Σουλτάνος, καθώς ήκουσε να λέγουν, μίαν φοράν παντρεύεται τον χρόνον. Δυστυχώς υπήρξε πολύ βραχύβιος, δεν επρόφθασε να φθάση εις ηλικίαν. Και υπήρξεν ο τελευταίος της γενεάς του. Παιδίον όταν ήτο, εις τον ανεμόμυλον όπου είχεν ανατραφή, είχον αποθάνει τα δύο αδελφάκια του. Κατόπιν απέθανεν η γριά, η μάννα του, ύστερον ο γέρος. Του εφάνη ότι είχε πέσει απ' επάνω τους ο ανεμόμυλος και τους επλάκωσε, και πράγματι έπεσεν, αφού ο γέρος δεν εζούσε πλέον δια να τον αλέθη. Από τον μύλον έως τα Μνημούρια, το κοιμητήριον του χωρίου, ήτο πολύ σιμά.

Οι γονείς του ήσαν καλοί χριστιανοί, εσκέφθη, και δεν επέβαλαν εις τους ανθρώπους μεγάλην αγγαρείαν, να τους κουβαλούν μακράν δια να τους θάψουν. Πλην και αυτός, αρκετά ετάισε τους πεθαμένους, είπε, και ήτον καιρός πλέον ν' αρχίσει να βυζαίνη τους ζωντανούς. Και αφού ο πεσμένος ανεμόμυλος δεν ήτο πλέον καλός δια να κατοική τις μέσα, εκουβαλήθη και αυτός εις το άλλο άκρον της υψηλής συνοικίας, επάνω από τους βράχους. Εκεί έστησε τον θρόνον του.

Ήτο ανεγνωρισμένος ηγεμών όλων των μαγκών και φοβερός πολέμιος όλων των παιδίων του σχολείου. Όλα τα παιδιά «τού έκαναν το σκήμα». Ήτο ο Μήτρος — ο Μήτρος ο Τσηλότατος — η «Τσηλότατος Γιατρός». Πόθεν και διατί ωνομάσθη ούτω; Άδηλον. Ίσως να ήτο παιδική αντίληψις του «υψηλότατος» ή του «εξοχώτατος». Αγνοώ.

Ο δήμαρχος του τόπου, «εκπληρών και τα αστυνομικά», συνέβη να περάση μίαν ημέραν απ' εκεί, σιμά εις τον βράχον, όχι μακράν από την βρύσιν, ένθα είχε το στρατηγείον του ο Τσηλότατος. Αι πτωχαί γυναίκες της γειτονιάς είχον παραπονεθή πικρώς εναντίον της μάστιγος. Ο δήμαρχος έσεισε τους ώμους, εμειδίασεν, απηύθυνεν ηπίας επιπλήξεις εις τον Μήτρον και εις όλην την δωδεκαμελή συμμορίαν των μαγκών — ο Τσηλότατος είχεν ακριβώς μίαν δωδεκάδα, όσους συμβούλους είχε και ο δήμαρχος και απεφάνθη·

— Αφήστε τα παιδιά να παίζουν, καλέ, αυτό δεν βλάπτει. Φτάνει να μην το παρακάνουν.

Πέντε ή εξ παιδιά του σχολείου, απ' εκείνα τα οποία εκυνήγει ασπόνδως ο Τσηλότατος, είχον αναβεί εν συνοδεία του Μανωλιού του Ταπόη εις την επάνω γειτονιάν, την εσπέραν της παραμονής του Αγίου Βασιλείου κατ' εκείνο το έτος.

Ο Μανολιός ο Ταπόης, «το 'λεγε η καρδιά του, μια φορά». (τοιούτον σχήμα συντάξεως, με την άδειαν όλων των γραμματικών, μας φαίνεται παραστατικόν δια τον άνθρωπον). Ο Μανολιός ο Ταπόης, αλλού επήγαιναν τα πόδια του, αλλού αι χείρες και αλλού το σώμα του. Πλην οι μυώνες του ήσαν ισχυροί, και ο γρόνθος της παραλύτου χειρός εκείνης έσφιγγεν ως μάγγανος. Ανέβαινον και είχον και τον φόβον. Δεν ήτον η πρώτη φορά. Κατά τα προηγούμενα έτη, ο Μήτρος ο Τσηλότατος με

το φουσάτον του, αν και μικρός ακόμα, τον είχε καταρημάξει τον πτωχόν τον Ταπόη, μαζί με τους προστατευομένους του. Την φοράν αυτήν, δύο ή τρεις εκ της συμμορίας του Μήτρου, οπού εφύλαγαν καραούλι, είχον κατοπτεύσει εις το φως της σελήνης μακρόθεν τους ερχομένους. Ήτο ως δύο ώρας μετά την δύσιν.

— Ο Μανόλης το χταπόδι, έρχεται, μας φέρνει κελεπούρια, έδωκαν είδησιν εις τον Μήτρον τον Τσηλότατον.

— Είναι πολλοί; ηρώτησεν άλλος μάγκας, όστις ίστατο πλησίον του Μήτρου.

— Είναι πέντ' έξι εφτά οχτώ· είναι καμιά δεκαριά... ως μια ντουζίνα, είπε το καραούλι.

— Σιώπα σύ! επετίμησεν ο Μήτρος τον ερωτήσαντα· δεν είναι δουλειά σου. Πούν' τοι;

— Κοντεύουν, ζυγώσανε.

— Στα πόστα σας, εσείς! Μαζώξετε πολλά βράχια, διέταξεν ο Τσηλότατος. Αν δεν σας πω εγώ, κανένας μη ρίξη!

Όταν επλησίασεν η συνοδεία, το φουσάτον ήτον ανυπόμονον να χυθή εναντίον της. Αλλ' ο Μήτρος διέταξε να μείνουν κρυμμένοι, «στα πόστα τους».

— Θα τους πάρουμε κατακοντά, εξηγήθη ο Μήτρος εις τον πλησιέστερόν του. Να ψωμώσουν πρώτα, κι ύστερα.

— Α! έκαμεν εκείνος.

Να ψωμώσουν, εννοούσεν ο Μήτρος να πάρουν λεπτά, αφού τραγουδήσουν εδώ εκεί στα σπίτια. Ύστερον θα τους ερίχνοντο, θα τους έπαιρναν τα λεπτά, και θα τους έδιδαν και ξύλο. Τα «βράχια», τα οποία είχον μαζέψει, θα εχρησίμευον μόνον αν τυχόν ετρέποντο εις ταχείαν φυγήν οι άλλοι.

Τα παιδία της κάτω ενορίας, μοιρασθέντα εις δύο, εισήλθον εις δύο μαγαζιά και ήρχισαν να τραγουδούν τον Αι-Βασίλη. Ο Μανώλης το Χταπόδι ίστατο εις τον παραστάτην της θύρας του ενός. Κατόπιν εισήλθον εις άλλα μαγαζιά, ακολούθως ανέβησαν εις γνώριμα σπίτια. Ο Μανώλης πάντοτε φρουρός της έξω θύρας.

Η συμμορία του Τσηλότατου πάντοτε αφανής τους παρηκολούθει εξόπισθεν, κρυμμένη εις τα στενά και εις τ' αγκωνάρια των σπιτιών.

Μετά ώραν η συνοδεία του Μανώλη κατέβη πάλιν εις την κυρίαν οδόν. Ηκούετο ο βρόντος της τσέπης των παιδίων. Ο Ταπόης εκοίταζεν εδώ κι εκεί. Είχεν ακούσει ψιθυρισμούς δύο ή τρεις φοράς. Δεν εγνώριζε καλά τα κατατόπια. Υπωπτεύετο και ήθελε να ψάξη, να βεβαιωθή. Δεν ήθελε ν' αφήση τα παιδιά μοναχά τους.

— Ο Τσηλότατος τί να γίνεται; είπε την στιγμήν αυτήν έν των παιδίων.

— Πώς δε μας θυμήθηκε;

— Να ο Τσηλότατος! ηκούσθη αίφνης φοβερά φωνή. Τσηλότατος Γιατρός!

Ήτο ο ίδιος ο Τσηλότατος, όστις εξεπήδησεν αίφνης από ένα χάλασμα και κατόπιν του έτρεξεν όλη η συμμορία.

— Τσηλότατος Γιατρός! επανέλαβον εν χορώ οι συμμορίται του· κάμετε όλοι το σκήμα! Τσηλότατος Γιατρός!

— Πιάστε σεις τα κελεπούρια, εφώναξεν ο Τσηλότατος. Το χταπόδι το κοπανίζω 'γώ!

Εν ριπή οφθαλμού ευρέθησαν αντιμέτωποι ο Τσηλότατος και ο Ταπόης.

Η μάχη ήρχισε. Πάραυτα ο πτωχός ο Ταπόης έφαγε δύο κατακεφαλιές, τρεις, τέσσαρες από την χείρα του φοβερού Τσηλότατου.

Δεν εφαίνετο η ελαχίστη πιθανότης, δεν υπήρχεν ελαχίστη ελπίς ότι δεν ήθελε την πάθει.

Το έν των παιδίων, το οποίον ήτο σχετικώτερον του Ταπόη, εξεγλίστρησεν από τα χέρια του ενός μάγκα και επλησίασε σιγά εις τον Ταπόην.

Το παιδίον τούτο εννοούσε καλώς την γλώσσαν του Μανόλη. Ο προβλεπτικός Ταπόης του είχεν ειπεί δια γλώσσης και δια χειρονομίας.

— Άα γης Τόπατο μάμι μίμι, έα ντα, χέι το αό χέι· (Τουτέστιν· άμα ιδής τον Τσηλότατο να κοντεύη να με κάμει ψοφίμι, έλα κοντά να μου βάλης το χέρι αυτό (το αριστερό) εις τον καρπόν του άλλου χεριού (του δεξιού).

Κατά την κρίσιμον στιγμήν το παιδίον αυτό ενθυμήθη την σύστασιν, επλησίασεν εις τον Ταπόην κι εδοκίμασε να εκτελέση την συνταγήν. Επέτυχε.

— Τί του έκαμες, βρε; μάγκα; ηρώτησαν οι άλλοι.

Μετά μίαν στιγμήν ο λαιμός του Τσηλότατου ευρίσκετο ως εν φοβερά αρπάγη εντός του σφιγκτού γρόνθου με τους γαμψούς όνυχας, της πελωρίας χειρός του Ταπόη. Ο Τσηλότατος άφήκε πνιγμένην κραυγήν. Ήσπαιρεν, ηγωνία, εσφάδαζεν. Ολίγον ακόμη αν έσφιγγεν ο Ταπόης, δεν θα υπήρχε πλέον Τσηλότατος.

— Πόκυλον! έκραξε μόνον ο Ταπόης (χασαπόσκυλο!). Τα παιδιά της συμμορίας, εκρέμασαν τα χέρια κάτω και άφησαν τα «κελεπούρια». Δεν επρόφθασαν να ψάξουν τα θυλάκια. Η συνοδεία από την Κάτω Ενορίαν ανεθάρρησε.

— Μπράβο, Μανόλη! Μπράβο!

Ολίγον ακόμη, και οι αμυντικοί θα ελάμβανον επιθετικήν στάσιν. Ο Τσηλότατος επνίγετο, ερρόγχαζεν, εξεψυχούσε. Τα μάτια του είχαν πεταχτή έξω από τας κόγχας. Η ανταύγεια από τους λύχνους των μαγαζιών τα εδείκνυε τρομερά εις την νύκτα. Η σελήνη έλαμπεν εκεί επάνω υψηλά. Σιωπή και τρόμος και αγωνία.

Έν των παιδίων από την συμμορίαν έτρεφεν αληθή στοργήν προς τον Τσηλότατον. Τον ήγάπα ως αδελφοποιτόν. Το παιδίον τούτο είχεν ακούσει να λέγουν ότι ο Ταπόης, όταν συνέβη ποτέ ν' ακούση ότι η μήτηρ του αρρώστησεν έξαφνα, έτρεξεν έξαλλος εκ τρόμου και απελπισίας. Αίφνης του ήλθεν η ενθύμησις αυτή. Το παιδίον αυθορμήτως εφώναξε·

— Πεθαίν' η μάννα σου, Μανόλη! Μανόλη, τρέχα, πεθαίν' η μάννα σου.

Δια να σωθή τις από τους οδόντας της Σκύλλης, τον παλαιόν καιρόν, έπρεπε να επικαλεσθή την μητέρα του τέρατος.

«Αυδάν δέ Κραταιή, μητέρα της Σκύλλης, η μιν τέκε πήμα βροτοίσιν».

Εις τους καθ' ημάς χρόνους, όσοι επικαλούνται τον Άγιον Φανούριον, οφείλουν να λέγουν: «Θεός σχωρέσ' την μητέρα του Αγίου Φανουρίου! Θεός σχωρέσ' την!» Η σύμπτωσις μαρτυρεί απλώς πόσον κοινή είναι η προς την μητέρα φιλοστοργία, και εις τους Αγίους και εις τα τέρατα.

Ο Ταπόης ετρόμαξε, κατεπλάγη, ωχρίασεν. Επίστευσε προς στιγμήν το ψευδές άγγελμα· ηττήθη από το τέχνασμα το παιδαριώδες. Αφήκε τον λαιμόν τον οποίον αγρίως έσφιγγεν. Ο Τσηλότατος εγλύτωσεν ευθηνά, την βραδυάν εκείνην.

Τα παιδιά της συμμορίας είχον αρχίσει να διασκορπίζωνται. Οι δύο γείτονες καταστηματάρχαι επήραν είδησιν εν τω μεταξύ. Εξήλθον με φωνάς και μ' επιπλήξεις·

— Τ' είν' εδώ; Τί γίνετ' εδώ;

Ο Τσηλότατος, ζαλισμένος, έπεσεν εις μίαν γωνίαν, δια να αναλάβη πνοήν. Και τα λοιπά παιδία, εκτός εκείνου του αφοσιωμένου, όστις είχεν επινοήσει και εκτελέσει το τέχνασμα, ετράπησαν εις φυγήν.

Ο Μανόλης μετά της συνοδείας του κατήλθον προς την ενορίαν των. Όλα τα παιδιά ήσαν υπερήφανα και καμαρωμένα.

Αυτήν την χρονιάν, εξήλθον νικηταί από τον αγώνα. Ο Μανόλης ήτον εντροπιασμένος, διότι επίστευσε το ψευδολόγον παιδίον.

— Δεν πειράζει· τον επαρηγόρησεν ο Βαγγέλης, εκείνος όστις εγνώριζε την γλώσσαν του και όστις είχεν εκτελέσει το πείραμα της εμβολής και της κατευθύνσεως της χειρός.

— Καλλίτερα που σε γέλασε, παρά να σου τόλεγε αλήθεια και να λες πάλι, καθώς την άλλη φορά, — θυμάσαι;— πού κινδύνεψε ν' αποθάνει η μάννα σου: «Πα μένη! πα νταμένη!» (Πάει, καημένη! πανταπάει, κατακαημένη!)

https://eranistis.net/wordpress/2018/12/17/%CE%B1%CE%BB%CE%AD%CE%BE%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%82-%CF%80%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B3%CE%BF%CF%85%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B3%CE%BF%CF%85/

https://maxmag.gr/eidiki-agogi/goytoy-goypatoy-o-xechoristos-iroas-toy-papadiamanti/

Γουτού Γουπατού, διασκευασμένος Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης στο Θέατρο Τζένη Καρέζη

CULTURENOW / 23-10-2026

Η παράσταση «Γουτού Γουπατού» σε κείμενο και σκηνοθεσία των Τζένη Κόλλια & Μιχάλη Σιώνα βασισμένη στο ομώνυμο διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη ανεβαίνει στην παιδική-εφηβική σκηνή του Θεάτρου Τζένη Καρέζη.



Το αριστούργημα του **Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη** ζωντανεύει σε μια τρυφερή παιδική παράσταση για τη διαφορετικότητα, την αποδοχή και τα κρυμμένα μας ταλέντα.

Η **παιδική-εφηβική σκηνή** του **Θεάτρου Τζένη Καρέζη** παρουσιάζει από τις 25 Οκτωβρίου την παράσταση **«Γουτού Γουπατού»**, βασισμένη στο ομώνυμο, βαθιά συγκινητικό διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Μια παράσταση γεμάτη χιούμορ, ζωντανή μουσική και συναίσθημα, που κλείνει το μάτι σε κάθε παιδί που νιώθει διαφορετικό.

Η υπόθεση του έργου

Στο επίκεντρο της ιστορίας βρίσκεται ο Μανωλιός ο «Ταπόης», ένα παιδί που μιλάει τη δική του, ξεχωριστή γλώσσα: «Γουτού γουπατού…». Ο Μανωλιός γίνεται συχνά στόχος πειραγμάτων από τα παιδιά του χωριού, που βλέπουν μόνο την εξωτερική του αδυναμία.

Όμως, πίσω από την «παράξενη» συμπεριφορά του κρύβεται μια αγνή ψυχή γεμάτη τρυφερότητα, στοργή και μια απέραντη αγάπη για τη μητέρα του. Πάνω από όλα, όμως, ο Μανωλιός κρύβει ένα μοναδικό χάρισμα: παίζει βιολί με έναν τρόπο μαγικό και μοναδικό, συνεπαίρνοντας όποιον τον ακούει. Όταν η ανάγκη θα τον φέρει αντιμέτωπο με τις προκαταλήψεις της μικρής κοινωνίας, η μουσική του και η δύναμη της ανθρώπινης καλοσύνης θα ανατρέψουν τα πάντα.

Μια επίκαιρη ιστορία για τον 21ο αιώνα

Αν και το κείμενο γράφτηκε πριν από έναν αιώνα, συνομιλεί άμεσα με το σήμερα. Η παράσταση αγγίζει με απόλυτο σεβασμό, ευαισθησία και εκπαιδευτικό χαρακτήρα κρίσιμα ζητήματα της εποχής μας, στέλνοντας ένα ηχηρό μήνυμα. Όπως ο Μανωλιός, έτσι κι ο καθένας μας μπορεί να είναι διαφορετικός, αλλά όλοι κρύβουμε μέσα μας ξεχωριστά ταλέντα και ικανότητες που περιμένουν να ανακαλυφθούν.

Η παράσταση εστιάζει σε έννοιες όπως:

- Ο σχολικός εκφοβισμός (bullying) και η κοροϊδία.
- Η ετερότητα και η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία.
- Η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρισμάτων του κάθε ανθρώπου.
- Η ενσυναίσθηση, η αλληλεγγύη και η αποδοχή του «Άλλου».
- Μέσα από μια σύγχρονη σκηνοθετική ματιά, οι μικροί θεατές θα ανακαλύψουν πώς μέσα από τις δυσκολίες και την κοινωνική αδικία, μπορούμε να χτίσουμε μια νέα, πιο δίκαιη αρχή για όλους, γιορτάζοντας τη μοναδικότητα του κάθε ανθρώπου.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

- Θεατρική προσαρμογή-Κείμενο-Σκηνοθεσία: **Τζένη Κόλλια, Μιχάλης Σιώνας**
- Μουσική: **Θοδωρής Οικονόμου**
- Σκηνικά: **Κυριακή Φόρτη, Κλαίρη Γερανίου**
- Φωτισμοί: **Στέλλα Κάλτσου**
- Επιμέλεια κοστουμιών: **Άγγελος Μπούρας**
- Κινησιολογία: **Κατερίνα Φωτιάδη**
- Βοηθός σκηνοθέτη: **Ελένη Σταυροπούλου**
- Γραφιστικά: **Μάριος Γαμπιεράκης**
- Επικοινωνία: **Μαρίκα Αρβανιτοπούλου | Art Ensemble**
- Παραγωγή: **Midnight Sun Productions**
- Παίζουν (αλφαβητικά): **Ορέστης Αργύρης, Γιάννης Γιαραμαζίδης, Τίτος Μακρυγιάννης, Δένια Μιμερίνη, Χρήστος Σωνάκης, Έλενα Χρηστίδη**

Διάρκεια: **70'** Θέατρο Τζένη Καρέζη, Ακαδημίας 3, Αθήνα

Εισιτήρια:Από 8€-**Πληροφορίες / Κρατήσεις:** Τηλ.: 2103636144 | theatrotzenikarezi.gr